

eul_wid: iuw-aa

Νύμφις ὁ Ἡρακλεώτης · Nymphis of Heraclea Pontica

On Heraclea Pontica

Ἀποσπάσματα

Period: Ἑλληνιστική Hellenistic

Dialect: Κοινή Koine

Domain: Ἱστορία History

Format: Πεζός Prose

t1-16 ΠΕΡΙ ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ. LIBER I.

¹ Stephan. Byz.: Φρίξος, πόλις Λυκίας· ἔστι καὶ Φρίξου λιμὴν παρὰ τῷ στόματι τοῦ Πόντου ἐν τῇ Χαλκηδονίᾳ περαίᾳ, περὶ οὗ Νύμφις ἐν α' περὶ Ἡρακλείας τάδε φησί. Schol.

^{2a} Apoll. Rh. II, 729: Ὅτι ἡ περὶ Ἡράκλειαν Ἀχερουσίαν καλουμένη πανταχόθεν ἐκ θαλάσσης ἐστὶν ὑψηλὴ τε καὶ ἀπόκρημνος, καὶ ἀπονένευκεν εἰς δυσμὰς εἰς τὸ πρὸ τῆς Βιθυνίας πέλαγος· καὶ ὅτι προσπίπτον αὐτῇ τὸ κύμα σφοδροὺς ἀποτελεῖ ἤχους· καὶ περὶ τῶν ἐπ' ἄκρας αὐτῆς πεφυκυῖων πλατάνων, καὶ τοῦ ἐπ' αὐτῇ πεδίου, καὶ ὅτι δοκεῖ αὐτόθι κατάβασις εἰς ἄδου ὑπάρχειν, Νύμφις ἐν τῷ Περὶ Ἡρακλείας α' φησί· παρ' οὗ Ἀπολλώνιος ἔοικε ταῦτα μεταφέρειν. Idem II, 746: Οἱ (εἰς) τὴν Ἡράκλειαν κατοικήσαντες Μεγαρεῖς, ὅτε εἰς τὴν ἀποικίαν ἔπλεον, χειμασθέντες εἰς τὸν Ἀχέροντα ποταμὸν κατέφυγον, ὅθεν καὶ διασωθέντες οἱ ναῦται Σωωναύτην ἐκάλεσαν αὐτόν. ^[5]

^{2b} Οὗτοι δὲ οἱ Ἡρακλεῶται Μεγαρέων εἰσὶν ἄποικοι καὶ Βοιωτῶν, κατοικοῦσι δὲ ἐν τῇ Μαριανδυνῶν χώρα. Steph.

⁴ Byz.: Ὑπιος, ποταμὸς καὶ πόλις ὑπὸ τὴν Ποντικὴν Ἡράκλειαν, ὡς Δομίτιος Καλλίστρατος ἐν ἔκτῳ τῶν Περὶ Ἡρακλείας ... Ἔστι καὶ Ὑπία ὄρη αὐτόθι, ὡς Νύμφις ἐν πρώτῳ [Περὶ] Ἡρακλείας. Καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν τοῖς ὄρεσι τούτοις Μυσσοὺς φασι (φησι?). Schol. ^[5]

⁶ Apoll. Rh. II, 650: Κολώνη δὲ, οὕτως ἄκρα καλουμένη περὶ τὸν Λύκον ποταμόν. Μέννηται αὐτῆς Νύμφις ὁ Ἡρακλεώτης ἐν τῷ Περὶ Ἡρακλείας. Athenaeus XIV: Νύμφις δ' ἐν πρώτῳ Περὶ Ἡρακλείας περὶ Μαριανδυνῶν διηγούμενος φησὶν· «Ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ὠδῶν ἐνίας κατανοήσειεν ἂν τις, ἃς ἐκεῖνοι κατὰ τινα ἐπιχωριαζομένην παρ' αὐτοῖς συνήθειαν ἄδοντες ἀνακαλοῦνται τινα τῶν ἀρχαίων, προσαγορεύοντες Βῶρμον. ^[5]

^{9a} Τοῦτον δὲ λέγουσιν υἱὸν γενέσθαι ἀνδρὸς ἐπιφανοῦς καὶ πλουσίου, τῷ δὲ κάλλει καὶ τῇ κατὰ τὴν ἀκμὴν ὥρᾳ πολὺ τῶν ἄλλων διενεγκεῖν· ὃν ἐφεστῶτα ἔργοις ἰδίοις, καὶ βουλόμενον τοῖς θερίζουσι δοῦναι πιεῖν, βαδίζοντα ἐφ' ὕδωρ, ἀφανισθῆναι. Ζητεῖν οὖν αὐτὸν τοὺς ἀπὸ τῆς χώρας μετὰ τινος μεμελωδημένου θρήνου καὶ ἀνακλήσεως, ᾧ καὶ νῦν ἔτι πάντες χρώμενοι διατελοῦσι.» Τοιοῦτος δ' ἐστὶ καὶ ὁ παρ' Αἰγυπτίοις καλούμενος Μάνερω. Schol. ^[10]

^{9b} Apoll. Rh. II, 780: Ἰδίως τὸν θρηνούμενον Πριόλαόν φησι (sc. Ἀπολλώνιος)· τῶν ἄλλων Βάρυνον (l. Βῶρμον) λεγόντων τὸν Τιτίου υἱόν, ὡς Νύμφις καὶ Καλλίστρατος. Etym.

- ¹⁰ Magn.: Γάργαρος, πόλις τῆς Ἰδης ἐν ὑψηλῷ τόπῳ κειμένη· ἦν κατώκουν Λέλεγες. Ἐξ ἧς διὰ τὸ κρυῶδες ὑποκατέβησαν οἱ Γαργαρεῖς, καὶ ὤκισαν αὐτήν (l. ἄλλην) ὑπὸ πεδίον Γάργαρον. Ἐκεῖνη δὲ ἐρημωθεῖσα καλεῖται Παλαιὰ Γάργαρος, ὠνόμασται δὲ ἀπὸ Γαργάρου τοῦ Διὸς, ὡς δηλοῖ Νυμφίος (l. Νύμφις) ὁ φιλόσοφος. Οὕτως Ἐπαφρόδιτος ἐν Ὑπομνήματι θ' Ἰλιάδος, παρατιθέμενος Κλείταρχον Αἰγινήτην λεξικογράφον. E LIBRO SECUNDO. ^[5]
- ¹¹ Schol. Aristoph. Av. 874: Οἱ Φρύγες τὸν Σαβάζιον τιμῶσι. Τίς δέ ἐστιν οὗτος ὁ θεὸς ὁ Ἡρακλεώτης Περὶ Ἡρακλείας ἐν τῷ β' φησὶν οὕτως· «Φαίνεται γὰρ ἐξ ὧν εὐρίσκομεν συλλογίζομενοι πολλαχόθεν, ὅτι Διόνυσος καὶ Σαβάζιος εἷς ἐστὶ θεὸς, τυχεῖν δὲ τῆς προσηγορίας ταύτης παρὰ τὸν γινόμενον περὶ αὐτὸν θειασμόν. Τὸ γὰρ εὐάζειν οἱ βάρβαροι σαβάζειν φασίν. Ὅθεν καὶ τῶν Ἑλλήνων τινὲς ἀκολουθοῦντες τὸν εὐασμόν σαβασμόν λέγουσιν.» Lex. ^[5]
- ¹² Rhetor. ad calc. Photii: Ὁροσάγγης καὶ σαγγάνδης καὶ παρασάγγης καὶ ἄγγαρος διαφέρει· ὀροσάγγαι μὲν οἱ σωματοφύλακες, ὡς Ἑλένης γάμῳ καὶ Τρωϊλῷ. Ἡρόδοτος δέ· «Οἱ εὐεργέται τοῦ βασιλέως ὀροσάγγαι καλέονται Περσιστί» Νύμφις δὲ ὁ Ἡρακλεώτης ἐν δευτέρῳ Περὶ Ἡρακλείας λέγει παρὰ Πέρσαις τὴν μεγίστην ἔχειν προεδρίαν, καλεῖσθαι δὲ κατὰ γλῶτταν ξένους βασιλείους. Σαγγάνδαι δὲ οἱ ἀποστελλόμενοι καλοῦνται. Σοφοκλῆς δὲ ἐν τοῖς Ποιμέσι καὶ Εὐριπίδης ἐν Σκυρίαις παρασάγγας αὐτοὺς κεκλήκασιν· ἐχρῆν δὲ εἰπεῖν σαγγάνδας· ὁ γὰρ παρασάγγης μέτρον ἐστίν. Ἄγγαροι δὲ οἱ πρεσβευταί, κτλ. E LIBRO QUARTO. ^[10]
- ¹³ Plutarch. De virt. mul. c. 9: Νύμφις ἐν τῷ τετάρτῳ Περὶ Ἡρακλείας ... λέγει, ὅτι σὺν ἄγριον ἐν τῇ Ξανθίων χώρᾳ καὶ ζῶα καὶ καρποὺς λυμαινόμενον ἀνελὼν ὁ Βελλεροφόντης, οὐδεμιᾶς ἐτύγχανεν ἀμοιβῆς· καταρασαμένου δὲ τῶν Ξανθίων αὐτοῦ πρὸς τὸν Ποσειδῶνα, πᾶν τὸ πεδίον ἐξήνησεν ἀλμυρίδα, καὶ διέφθαρτο παντάπασι, τῆς γῆς πικρᾶς γενομένης· μέχρις οὗ τὰς γυναικάς αἰδεσθεῖς δεομένας, εὗξατο τῷ Ποσειδῶνι τὴν ὀργὴν ἀφεῖναι. Διὸ καὶ νόμος ἦν τοῖς Ξανθίοις, μὴ πατρόθεν, ἀλλ' ἀπὸ μητρῶν χρηματίζειν. E LIBRO SEXTO. ^[10]
- ¹⁴ Schol. Apoll. Rh. IV, 247: Νύμφις ἐν τῷ ἔκτῳ Περὶ Ἡρακλείας Ἐκάτης φησὶν ἱερὸν εἶναι ἐν τῇ Παφλαγονίᾳ, Μηδείας ἰδρυσαμένης. Athenaeus XII: Νύμφις δὲ ὁ Ἡρακλεώτης ἐν ἔκτῳ τῶν Περὶ τῆς πατρίδος, «Παυσανίας (φησὶν) ὁ περὶ Πλαταιᾶς νικήσας Μαρδόνιον, τὰ τῆς Σπάρτης ἐξελθὼν νόμιμα, καὶ εἰς ὑπερηφανίαν ἐπιδούς, περὶ Βυζάντιον διατρίβων, χαλκοῦν τὸν ἀνακείμενον κρατῆρα τοῖς θεοῖς τοῖς ἐπὶ τοῦ στόματος ἰδρυμένοι, ὃν ἔτι καὶ νῦν εἶναι συμβαίνει, ἐτόλμησεν ἐπιγράψαι, ὡς αὐτὸς ἀναθεὶς, ὑποθεὶς τότε τὸ ἐπίγραμμα, διὰ τὴν τρυφήν καὶ ὑπερηφανίαν ἐπιλαθόμενος αὐτοῦ· Μνᾶμ' ἀρετᾶς ἀνέθηκε Ποσειδάωνι ἄνακτι Παυσανίας, ἄρχων Ἑλλάδος εὐρυχόρου, πόντου ἐπ' Εὐξείνου, Λακεδαιμόνιος γένος, υἱὸς Κλευμβρότου, ἀρχαῖας Ἡρακλέος γενεᾶς. ^[10]
- ¹⁵ » E LIBRO DUODECIMO.
- ¹⁶ Athenaeus XII: Νύμφις γοῦν ὁ Ἡρακλεώτης ἐν τῷ ιβ' Περὶ Ἡρακλείας, «Διονύσιος (φησὶν) ὁ Κλεάρχου τοῦ πρώτου τυραννήσαντος ἐν Ἡρακλείᾳ υἱὸς, καὶ αὐτὸς τῆς πατρίδος τυραννήσας, ὑπὸ τρυφῆς καὶ τῆς καθ' ἡμέραν ἀδηφαγίας ἔλαθεν ὑπερσαρκήσας, ὥστε διὰ τὸ πάχος ἐν δυσπνοιᾷ αὐτὸν συσχεθῆναι καὶ πνιγμῷ. Διὸ συνέταξαν οἱ ἰατροὶ κατασκευάσαι βελόνας λεπτὰς, τῷ μήκει διαφερούσας, αἷς διὰ τῶν πλευρῶν καὶ τῆς κοιλίας διωθεῖν, ὅταν εἰς ὕπνον τύχη βαθύτερον ἐμπεσῶν. Μέχρι μὲν οὖν τινος ὑπὸ τῆς πεπωρωμένης ἐκ τοῦ στέατος σαρκὸς οὐκ ἐνεποίει τὴν αἴσθησιν· εἰ δὲ πρὸς καθαρὸν τόπον ἢ βελόνη διελθοῦσα ἔθιγε, τότε διεγείρετο. Τοὺς δὲ χρηματισμοὺς ἐποιεῖτο τοῖς βουλομένοις προτιθέμενος κιβωτὸν τοῦ σώματος, ἵνα τὰ μὲν λοιπὰ μέρη κρύπτῃ, τὸ δὲ πρόσωπον μόνον ὑπερέχων διαλέγοιτο τοῖς ἀπαντῶσι.» Μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Μένανδρος ... Ἀπέθανε δὲ βιώσας ἔτη πέντε πρὸς τοῖς

πεντήκοντα, ὧν ἐτυράννησε τρία καὶ τριάκοντα, ἀπάντων τῶν πρὸ αὐτοῦ τυράννων πρᾶότητι καὶ ἐπιεικείᾳ διενηνοχῶς. δύσπνοιαν. Φάρμακον οὖν αὐτῷ τοῦδε τοῦ πάθους συνέταξαν οἱ ἰατροὶ, φασί, βελόνας λεπτὰς κατασκευάσαι μηκίστας· εἴτα ταύτας διὰ τῶν πλευρῶν καὶ τῆς κοιλίας διωθεῖν, ὅταν εἰς ὕπνον τύχῃ βαθύτερον ἐμπεσών. Ἦν δὲ ἄρα τοῦτο ἐπιμελὲς ἐκείνοις δρᾶν, ἔστ' ἂν ὅλη διὰ τῆς πεπωρωμένης καὶ τρόπον τινὰ ἀλλοτρίας αὐτοῦ σαρκὸς διεῖρπεν ἡ βελόνη· ἀλλ' ἐκεῖνός γε ἔκειτο λίθου διαφέρων οὐδέν. Εἰ δὲ ἀφίκετο τὸ βέλος ἔνθα λοιπὸν ἦν αὐτῷ τὸ σῶμα ἐρρωμένον καὶ ἴδιον, ἀλλ' οὐκ ἐκ τῆς ἄγαν πιμελῆς ἀλλότριον, τηνικαῦτα καὶ ἐκεῖνος ἡσθάνετο καὶ ἡγείρετο ἐκ τοῦ ὕπνου. Τοὺς δὲ χρηματισμοὺς ἐποιεῖτο τοῖς βουλομένοις αὐτῷ προσιέναι κιβωτὸν τοῦ σώματος προβαλλόμενος. Οἱ δὲ οὐδὲ κιβωτόν φασιν, ἀλλὰ πυργίσκον, ἵνα τὰ μὲν λοιπὰ μέρη αὐτοῦ ἀποκρύπτοιτο, τὸ δὲ πρόσωπον μόνον ὑπερέχον διαλέγεται. [ΠΕΡΙΠΛΟΥΣ ΑΣΙΑΣ. ^[35]

^{t17-19}] Athenaeus XIII: Καὶ ἡ ἐξ Ἑρέσου δὲ τῆς ἐτέρας ** Σαπφῶ τοῦ καλοῦ Φάωνος ἐρασθεῖσα περιβόητος ἦν, ὥς φησι Νύμφις ἐν Περίπλῳ Ἀσίας.

¹⁸ Schol. Apoll. Rh. II, 168: Νύμφις μὲν γάρ φησιν ἱστορεῖν Ἀκαρίωνα, ὥς ἄρα Φρύγες διαπλεῦσαι βουλόμενοι τὸν πορθμὸν, κατεσκεύασαν ναῦν ἔχουσαν ἐγκεχαραγμένην προτομὴν ταύρου· διαπλευσάντων δὲ αὐτῶν, ἀπὸ τοῦ εἶδους τοῦ περὶ τὸ σκάφος προσαγορευθῆναι τὸ πέλαγος Βόσπορον. Idem II, 672: Θυνιάδος νήσου . ^[5]

¹⁹ .. μέμνηται Νύμφις ὁ Ἡρακλεώτης· φησὶ δὲ αὐτὴν ἑπτὰ σταδίου ἔχειν τὴν περίμετρον. [ΤΑ ΤΩΝ ΔΙΑΔΟΧΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΓΟΝΩΝ.

] LIBER IX. Aelian.

²⁰ Hist. Anim. XVII, 3: Ἐν τῷ ἐνάτῳ τῶν Περί Πτολεμαίων λόγων λέγει Νύμφις ἐν τῇ γῇ Τρωγλοδύτιδι γίνεσθαι ἔχεις ἄμαχόν τι μέγεθος, εἰ πρὸς τοὺς ἄλλους ἔχεις ἀντικρίνοιντο· εἶναι γὰρ πηχῶν καὶ πεντεκαίδεκα· τάς γε μὴν χελώνας εἶναι τοσαύτας τὸ χελώνιον, ὥς χωρεῖν μεδίμνους Ἀττικοὺς καὶ ἕξ αὐτό. ^[5]